

KARAR VERME

Her gün karar vermemiz gerekir. Karar verme, bir durumu ya da karşılaşılan bir problemi analiz edip, sahip olunan bilgiler doğrultusunda diğer seçenekleri de ele alarak sonuca ulaşma sürecidir.

Karar verme becerisi, yaşamın her alanında önem taşır. Karar vermek hayatımızın akışını etkilediği için, bireyin yaşamında belirleyici bir gücü vardır. Karar vermenin gerekli olduğu durumlarda yaşanan kararsızlık, bireyleri stres altına sokmakta ve yıpratıcı olmaktadır.

KARAR VERME SÜRECİNİ ETKİLEYEN FAKTÖRLER

DUYGUSAL FAKTÖRLER

Önyargıların olması, önceki deneyimlerden edinilen temel yanılgılar, bireyin stres düzeyi, endişe-üzüntü-korku gibi olumsuz duygulara sahip olma gibi durumlar.

BİLİŞSEL FAKTÖRLER

Dikkat, durumla ilgili netlik, memnuniyet, kontrol, motivasyon, durumları analiz edebilme yeteneği, durumlara objektif yaklaşabilme gibi durumlar.

FİZYOLOJİK FAKTÖRLER

Cinsiyet, yaş, kişinin bedensel durumları (hasta olmak, aç olmak, üşümek, terlemek vb.)

KARAR VERME STİLLERİ

Her bireyin karar verme sürecinde izlediği yol farklı olabilmektedir:

1 İçtepisel/Sezgisel

Duygusal faktörler göz önüne alınarak seçenekler üzerine düşünmeden daha hızlı, ani ve içinden geldiği gibi karar vermek.

2 Bağımlı

Diğer bireylerin istekleri göz önünde bulundurularak, sorumluluğu dış etkenlere yükleyip karar vermek.

3 Mantıklı

Gerçekçi seçenekler oluşturma ile seçeneklerin dikkatli bir şekilde incelenmesi ve değerlendirilmesi sonucu kişisel kararın sorumluluğunu alarak karar vermek.

4 Kararsızlık

Karar verme sürecinde sonuca ulaşamamak ya da bir karar verdiğinde verilen karardan memnuniyet duyamamak.

KARAR VERMEKTE NEDEN ZORLANIRIZ?

Karar verme sürecini etkileyen faktörlerin yanı sıra bazı durumlar da kararsızlığa yol açabilmektedir. Bunlar;

- Özgüven eksikliği
- Çekingenlik/ utangaçlık
- Ayrıntılara takılıp kalma
- Hata yapma korkusu
- Verilecek kararda yer alan bütün seçeneklerin olumsuz sonuçlar doğurması
- Bilgi sahibi olunmayan bir durumla karşılaşma
- Hayır diyememe
- Bağımlı kişilik yapısı gibi bazı faktörler de karar vermeyi zorlaştırmaktadır.

ETKİLİ BİR KARAR VERME SÜRECİ NASIL OLMALI?

1

Karar verilmesi gereken durumun farkına varma

Birey karar vereceği durumu algılamadığında karar verme sürecine başlayamaz

2

Karar verilmesi gereken durumun tanımlanması

Karar verilecek durum kabul edilerek bu durumun özellikleri belirlenir.

3

Seçenekler oluşturma

Karar verilecek durumun çözülmesine yönelik seçenekler oluşturulur.

4

Oluşturulan seçenekleri değerlendirme

Birey oluşturduğu seçenekler ile ilgili detaylı bir değerlendirme yaparak bu seçeneklerin olası sonuçlarını ele alır.

5

Seçeneklerin elenmesi

Birey seçenekler ile ilgili yaptığı değerlendirmelerin sonucuna göre seçenekleri azaltır.

6

Karar verme

Birey elenen seçeneklerin ardından duruma yönelik en uygun seçeneği uygulamaya yönelir.

7

Verilen kararın uygulamaya koyulması

8

Kararın sonuçlarını değerlendirme

Verilen kararın sonuçları değerlendirilir.

9

Gerektiğinde yeniden karar verme

Kararın sonuçları olumlu olmadığında yeni seçenekler ele alınabilir.

Kaynaklar: Ersever, Ö. H. (1996). Karar verme becerileri kazandırma programının ve etkileşim grubu deneyiminin üniversite öğrencilerinin karar verme becerileri üzerindeki etkileri. (Doktora Tezi). Ankara Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.

https://seyhanram.meb.k12.tr/meb_iys_dosyalar/01/01/111896/dosyalar/2020_02/12140122_KARAR_VERME_SUNU-RAM.pptx

